

www.andunge.no

POSTGIROT SVERIGE Meddelande till betalningsmottagaren		INBETALNING / GIRERING A		PKS: OCHKod 1 PKM: 2 • Konto Avn • Bel • Avgift Kassastämpel
		620096-8	Svensk Andungeklubb	
		Avaländare (namn och postadress)		
		Eget kontor vid girering		
		#B	200:-	
		#00#		

#

I DETTA FALLT PAR ANTECKNINGAR INTE OCHRAS - RESERVAT FÖR POSTGIROT

El 20201_01 (sep 91) 217501 93.06 Graubium Tryckern

NM i Horten 2013

Leif Sjögren och Lars Gelin sopade banan med norrmännen den här gången. Leif berättar nedan hur det gick till.

Att segla norska mästerskapen i andunge är alltid en utmaning och ett bra tillfälle att få kappsegla i stora fält. Flera av Norges skickligaste kappseglare har vuxit upp i andungen och de brukar varje år låna en båt och vara med.

NM går tredje helgen i augusti, (samtidigt med Tjörn runt, tyvärr), vanligtvis i Andungemetropolen Blakstad strax sydväst om Oslo. Och där känner man sig alltid välkommen! Lasse Naumann och våra andra goda vänner i norsk andungeklubb brukar ställa upp med såväl lånebåtar som enkel logi. Själv brukar jag dock ta med Quaque på trailern; det är liksom roligast att få segla egen båt och visa att en gammal träbåt fortfarande duger. Jag har varit med många gånger förr, men inte alls varje år. 2013 var det dags igen och det var inte så svårt att övertyga Arne Wolgast att följa med. Arne och jag har varit uppe i Norge och seglat andunge många gånger alltsedan sextiotalet, dock nästan alltid i olika båtar.

Quaque stod redan på trailern hemma i Linköping efter föregående helg då vi seglat Tjörn Runt för klassiska båtar (se tidigare andungeblad) så det var bara att koppla på och dra i väg. Fredag morgon 16 aug körde vi från Arnes ställe på Vänersnäs med Quaque på släp. Samtidigt åkte Lotta och Lars Gelin från Stockholm, dock utan den egna båten.

Detta år var det Horten seilforening som fick arrangera NM. Horten ligger på västra sidan av Oslofjorden med färjeförbindelse från Moss. Staden är uppbyggd kring en flottbas och har en lång tradition när det gäller kappsegling. Där finns en liten andungeflotta och ett antal båtar hade släpats dit från Blakstad, men det blev ändå bara tolv anmälda och tio-elva startande vilket innebar att det inte kunde räknas som ett NM. Förutom Lasse Naumann var det ingen av de allra skickligaste gamla andungeseglarna som ställde upp. Och även Lasse var lite handikappad i år eftersom hans trogne gast Einar denna gång valde att segla egen båt. Som upplagt för oss svenskar, med andra ord.

Prognoserna var inget vidare och fredagen bjöd på ihållande regn och en byig sydlig vind. Men seglingarna hölls på skyddat vatten i den skarpa inre hamnen. Efter två tuffa race ledde Lasse Naumann med oss och Gelins strax efter. Vädret inbjöd verkligen inte till att övernatta i båten, och lyckligtvis hade vi bokat en alldeles utmärkt campingstuga halvvägs till Åsgårdsstrand, där Edvard Munch bodde en stor del av sitt liv.

Lördag morgon sken solen och jag fick en fin motionstur utefter Oslofjordens strand. I väntan på vind blev det sedan några timmars avslappad och trevlig samvaro med såväl andunge- som BB 11-seglare.

Deras NM gick samtidigt och de hade lyckats samla över 20 båtar. Kul att se så många välhållna träbåtar! I Sverige är det inte så många BB11:or som överlevt. I andungeklassen är det dock tvärtom; många träbåtar i Sverige men i Norge är Lasse Naumann nästan den ende som seglar träbåt.

Bildet viser jentene Sophie Danielsen og Sunniva Risan fra Asker som tok en sammenlagt 10. plass. runde første kryssmerke som første båt i 3. seilas lørdag

Men vinden kom och det med besked. Tidvis var det nästan lika byigt som på fredagen. Vi hann med fyra seglingar, och det blev en spännande kamp där Lasse Naumann, Gelins och vi nästan varje gång lade beslag på tre första platserna. Tack vare Arnes rutin lyckades vi både välja någotsånär rätt väg på kryssarna och ha koll på spinnakern på de delvis tuffa länsbogarna. Vi var före de andra i tre av seglingarna, men alltid i en rolig närmkamp med Lasse N och Gelins. Skickligt av Lotta och Lars att segla så bra med lånad båt i tufft väder! Att med ibland överfylld spinnaker länsa rakt genom det stora fältet av kryssande BB 11:or blev en särskild utmaning. Allt gick dock bra förutom att en andunge pga mastproblem inte kunde ställa upp.

Prognosen för söndagen var regn och kuling, och så blev det också. Men vi hade ju genomfört sex seglingar och tyckte det kunde vara tillräckligt. Arne fick uppdraget att med revat segel flytta Quaque till kranen, vilket gick bra förutom ett tappat glasöga. När vi fått upp båten och gjort oss klara för hemfärd visade det sig dock att man inte gett upp utan bara skjutit upp seglingarna. Men även Gelins var dock inställda på hemfärd, så vi körde hem efter några timmar.

Senare på dagen blev det ändå två seglingar till där fem tappra norska besättningar deltog. En av dem kunde vi räkna bort, och eftersom inte heller Lasse Naumann var med så behöll vi förstaplatsen med Lasse N på andra och Gelins på tredje plats sammanlagt.

Att de två deltagande träbåtarna blev etta och tvåa känns bra. Det är endast i krabb motsjö som plastbåten med sina lättare ändskepp kan ha en liten fördel.

Renovering

Våra båtar börjar uppnå en aktningsvärd ålder. Flertalet är runt 50 år och de allra äldsta är närmare 60. Så renovering är ett tema som kommer att återkomma i flera nummer av tidningen de närmaste åren. Här kommer Anders Näslunds beskrivning av del 1 av hans renoveringsarbete.

Bottenstockar och limmade spant

Anledningen till att vi skriver denna lilla artikel om vår renovering av Auans bottenstockar och spant är nog mest för att vi vågade göra det själva...och att det inte alls var så svårt som vi trodde. Jag har lovat vår redaktör att det skall bli två artiklar så här får ni nu ta del av den första, bottenstockar och limmade spant. Den andra, Basade spant kommer vad det lider. Spanten skall ju basas först.

Vi, dvs Monica och jag köpte vår andunge i maj 2011 från Stockholm. En västkustbåt som återbördades till salt vatten och sina hemtrakter kändes bra. Lite historieforskning visade att de två bottenstockar som hade spruckit vid kölbultshålen var skadade redan i slutet av 80-talet, så det var inte så mycket att bråka om. Visst läckte Auan lite då man seglat lite tufft, men efter en dag eller två vid bryggan så var hon helt torr igen. Vi hade läckaget under bevakning men tyckte ändå att det funkade bra.

Så började hon då läcka kraftigare i sommar efter en tuff uppsegling med kraftig västsydväst på fredagen innan VM på Björholmen. Jag visade mina stockar för Nisse Smitt i 56:an, som inte bara är himla trevlig utan också en mycket duktig snickare, och han sa direkt att det inte var något att vänta med. Byt dem genast!

Alla fyra spant var knäckta på detta viset bakom bottenstockarna

Det visade sig även att de spant som låg an mot stockarna också hade knäckts.

Precis under den mahognylist som håller durkarna på plats och där bottenstocken slutar var spantet av. Och så hade vi seglat. Lite läskigt nästan när man tänker hur kölen liksom "vajar" i sjöarna.

Efter att ha stött och blött detta projekt och vägt tid, pengar, göra-allt-själv, lämna bort rubbet mm, mm så kom vi fram till följande:

Vi tar bort spanten och bottenstockarna själva men låter en duktig båtsnickare malla av och tillverka nya. Sedan hyvlar vi in dom på plats och skruvar fast dom.

Snedskarven på det friska spantet klart. Det var lite knepigt att stämma ut men med tålmod så gick det bra

De två aktre spanten lamellimmar vi, de två andra basar vi.

Anledningen till "spantbesluten" är nog Thomas Larssons mycket välskrivna bok "Stora boken om träbåtsrenovering". Här blir man väldigt inspirerad, samtidigt som de olika tillvägagångssätten vid renoveringar beskrivs både noga och utförligt. Ett "måste" för den som vill börja göra lite mer än bara skrapa lack. Ytterligare en anledning för oss var "Sörviks Båt och Trä" som tillverkade bottenstockarna och stöttade oss med goda råd och moraliskt stöd.

Hur gick då själva renoveringen till?

Efter att ställningar och presenningar var klara i början av september skruvades bottenstockarna loss och likaså spanten upp till det knäckta stället. Detta tog ganska lång tid då många skruvhuvuden fick borrar bort. Mahognyn runt en del skruvar var ganska "mösig" om ni fattar.

Monica jobbar med att få bort alla sönderärgade kopparskruvar. Några var i rostfritt som tur var.

Andungebladet

Här mallas spantkurvan av. Sedan skall den översättas till den riktiga formen där det nya spantet skall byggas

Spantkurvan mallades av enligt Thomas Larsson och en mall för limningen tillverkades i plywood. Spanten är 20 mm höga, 25 mm breda, så vi tog 5 st 4 mm asklameller och epoxilimade dessa. Här gick det åt en del tvingar minsann men själva limningen kunde ske inomhus (på köksbordet).

Formen är klar och jag testat att det går att böja asklamellerna.

På det gamla spantet sågade vi ut en sned skarv och gjorde en liten "näbb" för att förhindra att den tunna ändan skulle gå upp efter några år. Det nya lades bredvid och snedskarven mallades av.

Spantet fick hyvlas och slipas lite för att passa mot bordläggningen men själva formen var nästan perfekt. Thomas Larssons bok visade sig funka även i praktiken, i alla fall för oss. Två kopparnitar och epoxilim fick hålla ihop skarven. Allt enligt förslag från Sörviks Båt & Trä.

Grovpassning av det nya limmade spantet. Finputsning väntar

Att slipa och hyvla in bottenstockarna till godkänd passform var svårt men efter att accepterat att det fick ta den tid det behövde så gick arbetet bättre eftersom pressen på att bli klar fort försvann. Sedan var det bara att hyvla, kolla, hyvla, kolla, hyvla, kolla och tillslut bestämma sig för att det var bra.

Spantet nitat och klart. Bottenstocken också färdig. Lite finputsning och linolja så är jobbet gjort

Vad som nu väntar att göra är att skruva fast bottenstockarna. Dom är nu inpassade och väl inoljade. Skruvandet kommer att ske under mellandagarna och fortsätter det milda vädret så passar vi även på att limma pluggarna.

Vad som sedan återstår på denna ändå ganska omfattande renovering är de två spanten vid den förliga bottenstocken. Och dom skall alltså basas.

Hur det kommer att gå vet vi ännu inte, men hur det gick och hur det blev kommer ni få reda på i nästa nummer av Andungebladet.

Hälsningar från
Anders och Monica i 35:an